

**”Om jag hade
fått hjälp
tidigare hade
det inte behövt
gå så långt”**

Barns perspektiv på omställningen
inom socialtjänsten.

MASKROSBARN LÄGESRAPPORT

Ungdomarnas perspektiv på omställningen inom socialtjänsten med anledning av den nya socialtjänstlagen

Rapporten baseras på ett flertal fokusgrupper med ett 20-tal ungdomar från Maskrosbarns stödverksamhet där majoriteten har erfarenhet av socialtjänsten, en enkät med ytterligare 85 stycken ungdomar ur stödverksamheten där 94 procent av dem uppgav att de haft kontakt med socialtjänsten, samt Maskrosbarns samlade erfarenheter av att lyssnat in och mött 1000-tals barn genom åren med erfarenhet av socialtjänsten.

Innehåll

INLEDNING	7
EN LÄTT TILLGÄNGLIG SOCIALTJÄNST - UTIFRÅN UNGDOMARS PERSPEKTIV	8
Innan etablerad kontakt	10
Under etablerad kontakt	13
Efter etablerad kontakt.....	17
FÖREBYGGANDE ARBETE - UTIFRÅN UNGDOMARS PERSPEKTIV	18
Sprida kunskap	18
Ett tryggt sammanhang.....	18
Fler trygga vuxna	19
Stärkt samverkan mellan skola och socialtjänst.....	19
STÖD I KONTAKT MED SOCIALTJÄNSTEN - UTIFRÅN UNGDOMARS BEHOV	20
Mer tid med sin socialsekreterare.....	20
Ett stärkt stöd vid orosanmälan	22
Möjlighet att ta med sig ett barnombud som stöd	22
INSATSER FRÅN SOCIALTJÄNSTEN - UTIFRÅN UNGDOMARS BEHOV	24
Stöd för sin egen skull.....	25
Stöd efter att ungdomen fyllt 18	25
Nya typer av insatser och bättre anpassat stöd.....	26
Drop-in boende	26
Vad unga tycker om insatser utan behovsprövning	27
AVSLUTNING	29
Förändringsvilja och mod att tänka nytt	29
Komma till rätta med krisen inom socialtjänsten.....	29
Ett perspektivskifte.....	30
Vuxengissa inte – fråga barnen själva vilken förändring de önskar se	30
Utvärdera tillsammans med barn och unga.....	30

Maskrosbarn är en rikstäckande barnrättsorganisation som sedan 2005 har arbetat med att förbättra levnadsvillkoren för barn och ungdomar med föräldrar som har ett missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Tillsammans med ungdomarna, och på barnens uppdrag, bedriver Maskrosbarn även ett påverkansarbete med syfte att förbättra lagar, processer och system för att förbättra situationen för vår målgrupp.

Inledning

Som experter på sin egen situation vill ungdomarna i vår verksamhet dela sin bild av hur läget idag ser ut för barn och ungdomar med föräldrar som har ett missbruk, psykisk sjukdom eller som utsätter dem för våld. Läget i ett samhälle med stora utmaningar vad gäller barn som lever i utsatthet och där barn har stora svårigheter att få tillgång till stöd och skydd. Men även i ett samhälle där man talar om behovet av att "bygga om systemet från grunden" och där flera viktiga förändringar är på gång.

En av dessa förändringar är den kommande omställningen inom socialtjänsten. Den 2 juli 2024 presenterade regeringen ett förslag om en ny socialtjänstlag. Förslaget innebär bland annat att en satsning på det förebyggande arbetet och på att göra socialtjänsten mer tillgänglig. Med anledning av den nya lagen står socialtjänsten inför ett stort förändringsarbete och en stor omställning förväntas ske av socialtjänstens arbetssätt.

Men vilken förändring är det vi vill åstadkomma med den nya lagen? Och framför allt, vilken förändring vill barnen se? Hur ska kommande förändringsarbete se ut och hur ska vi säkerställa att barnen får vara med och påverka? Det är viktiga och avgörande frågor framåt.

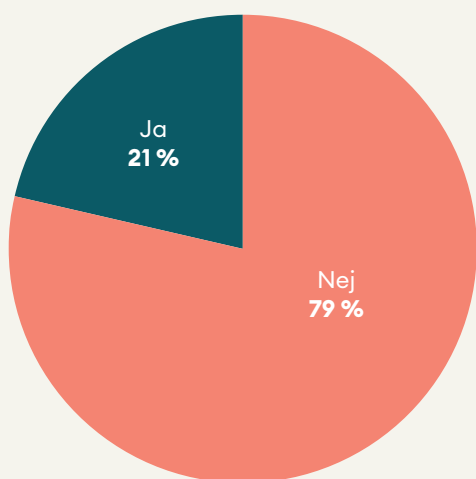
Ungdomarna som vi möter i vår verksamhet har under alla år vittnat om ett system byggt av och för vuxna. För att kunna bygga om systemet från grunden och förhoppningsvis lyckas bygga upp ett helt nytt system, behöver vi bygga tillsammans med och för barn. Alltför ofta diskuteras lösningar på samhällsproblem utan att barnen som berörs blir inbjudna till samtalen. Vi vill med denna rapport därför lyfta hur ungdomarna i vår verksamhet ser på omställningen inom socialtjänsten och vilka förändringar som ungdomarna anser behövs för att ställa om till nya förebyggande, tillgängliga och tillitsskapande arbetssätt.

Rapporten har tagits fram som en del av Maskrosbarns påverkansarbete och arbete med direktpåverkan. Maskrosbarns påverkansarbete utgår helt ifrån barn och ungdomars egna erfarenheter, åsikter och synpunkter. Som organisation jobbar vi med att skapa förutsättningar för ungdomarna i vår verksamhet att driva igenom förändringar i samhället. Ungdomarna deltar aktivt i organisationens arbete, både externt och internt, genom att bland annat delta i workshops, referensgrupper, panelsamtal och möten med politiker och beslutsfattare. I december 2023 inrättade Maskrosbarn även ett ungdomsråd där en samling engagerade ungdomar från vår verksamhet får möjlighet att fördjupa sig lite extra i påverkansfrågorna.

En lätt tillgänglig socialtjänst

Utifrån ungdomars perspektiv

Jag upplever att socialtjänsten är lätt att få hjälp ifrån som barn

En av målsättningarna med den nya socialtjänstlagen är att socialtjänsten ska vara mer lätt tillgänglig. Ungdomarna i vår verksamhet anser att frågan om tillgänglighet måste adresseras på flera olika nivåer. Att få barn och unga att uppfatta socialtjänsten som tillgänglig handlar i stor utsträckning om att skapa en känsla av trygghet hos barnet, förbättra barnets uppfattning av socialtjänsten och förbättra barnets upplevelse av sina kontakter med socialtjänsten. Ungdomarna anser att åtgärder bör sättas in för att öka

INNAN

Är det jag vill ha hjälp med normalt?

Hur ska jag göra nu när mina föräldrar vet att jag är inblandad med soc?

Berätta vad som skall komma näst. Vart blir jag förd? Skapa en bra bild av soc.

Studiebesök med skola.

Någon att vända sig till inför påbörjad soc. Ex någon från soc hör av sig med info och stöd.

Vad vet mina föräldrar?

Vad kan jag "kräva" för hjälp?

tillgängligheten innan, under och efter etablerad kontakt med socialtjänsten. Sammanfattningsvis bör dessa åtgärder vara inriktade på följande;

INNAN KONTAKT TAGITS

- Generell information om socialtjänsten
- Ökad synlighet
- Förbättra bilden av socialtjänsten
- Motverka ryktesspridning
- Sänka trösklar
- Normalisera kontakten
- Motverka stigmatisering
- Bygga förtroende
- Skapa trygghet

NÄR KONTAKT HAR ETABLERATS

- Skapa en välkomnande och varm miljö
- Tydlig barnanpassad information som rör ens specifika fall
- Bemötande som bidrar till trygghet och förtroende
- Förutsägbarhet och kontinuitet i kontakten
- Riktat stöd direkt till barnen

EFTER ETABLERAD KONTAKT

- Uppföljning och fortsatt omtanke framåt.

Tidslinjen nedan togs fram av ungdomarna på en workshop där ungdomarnas erfarenheter av socialtjänsten diskuterades. Ungdomarna fick formulera vilket behov de hade innan, under och efter en etablerad kontakt med socialtjänsten och fästa post-it lappar på en tidslinje.

UNDER

Kartlägga för barnet hur, vad och när saker ska ske för att minska stress.

Fika under möten så man känner sig välkommen = vill komma tillbaka.

EFTER

Flera uppföljningsmöten.

Sekreteraren skickar ett sms efter mötet "Fick du sagt allt du ville?".

Inte en intervju utan ett samtal.

Lyhörda lyssnare. Inte fokus på att anteckna i datorn.

Uppdateringar ska alltid rapporteras till ungdomen.

Tydlig information om vad som sker nu.

Innan etablerad kontakt

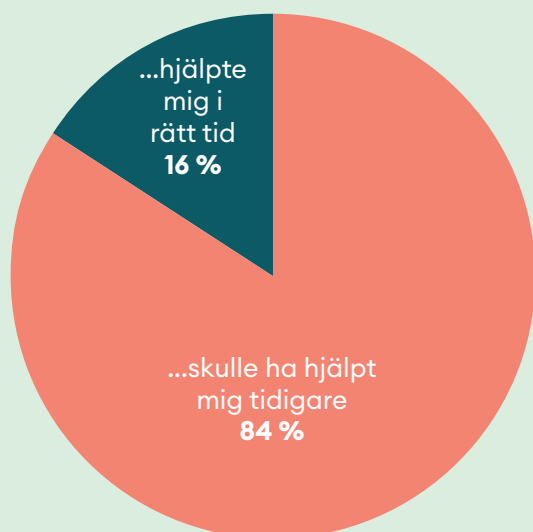
Ungdomarna i vår verksamhet beskriver ofta att det kan kännas svårt och läskigt att ta en första kontakt med socialtjänsten. De ser ett stort behov av att barn och unga nås av mer generell information om socialtjänsten. Denna information bör vara riktad till alla barn, inte enbart de som är i behov av stöd. Många barn vet varken vilka socialtjänsten är eller vad de gör. Barnen vet inte heller hur (de) tar kontakt med socialtjänsten. Flera av ungdomarna tror att de hade sökt hjälp tidigare om de hade fått information om socialtjänsten i skolan. Ungdomarna tycker att tillgängligheten hade kunnat förbättras genom fler åtgärder kopplade till ökad synlighet. Enligt ungdomarna bör skolan till exempel anordna studiebesök i

socialtjänstens lokaler för att öka den allmänna kännedomen om socialtjänsten och deras arbete. Socialtjänsten bör även besöka skolan för att öka sin synlighet och informera om vad socialtjänsten gör, och hur man kan söka stöd. Ungdomarna vill bland annat ha information om vilket stöd socialtjänsten kan erbjuda, vilka som jobbar där, hur man kommer i kontakt med dem, hur en kontakt med socialtjänsten kan se ut och var socialtjänsten finns.

Socialtjänsten är en myndighet som är till för barn, men barnen får nästan aldrig höra om dem i skolan.

/UNGDOM

Jag upplever att socialtjänsten...

Mer generell information om socialtjänsten riktad till alla barn är även viktigt för att motverka stigmatisering av de barn som är i behov av stöd från socialtjänsten. Många barn beskriver denna stigmatisering, hur man upplever att man blir stämplad som ett "soc-barn" och att denna stigmatisering gör att man blir mindre benägen att söka stöd. En ungdom berättade att hon inte haft några problem med att söka stöd eller vård från andra instanser inom till exempel hälso- och sjukvården men att det "är som en spärr" med just socialtjänsten. Barn som lever i utsatthet behöver höra att de inte är ensamma i sin situation och att det är helt normalt att behöva stöd och hjälp.

Det känns otryggt att prata om för man vet vad folk tycker och tänker om det. Man kan berätta om BUP för det vet folk vad det är, men om man berättar om soc så är det som att folk tänker ”vad är det för fel på dig?”

/UNGDOM

Att alla barn nås av generell information om missbruk, psykisk ohälsa och våld mot barn är också viktigt, då många barn inte reflekterar över eller förstår att vissa saker i deras hemmiljö är problematiska. Ett nödvändigt första steg för att kunna söka stöd och hjälp är att förstå att vissa saker som normaliserats i deras egen familj inte är okej. Många barn är även rädda för vad som ska hända deras föräldrar om de berättar om hur de har det hemma och behöver därför stöd i vetskapen om att de inte behöver skydda sina föräldrar.

samhällsansvar för aktörer som skolan, övriga myndigheter, civilsamhället och enskilda individer. Vi kan alla bidra till att förbättra bilden av socialtjänsten och säkerställa att barn nås av information om socialtjänstens arbete.

Jag har aldrig hört något positivt kring soc utan det är bara negativt.

/UNGDOM

Ofta vet man inte att ens hemmiljö är ohälsosam och får man då frågan “hur är det hemma?” så kanske man svarar att det är bra för att man inte vet något annat.

/UNGDOM

Ungdomarna önskar att de hade fått ta del av fler positiva erfarenheter från barn som varit i kontakt med socialtjänsten. Flera ungdomar i ungdomsrådet tror att de då hade sökt hjälpt tidigare och att det hade varit lättare att våga ta kontakt. Det förekommer att barn avstår från att söka hjälp hos socialtjänsten eftersom de bara hört negativt om socialtjänsten och är rädda för vad en kontakt innebär. Att sprida fler positiva erfarenheter är ett ansvar för socialtjänsten, men bör även anses vara ett bredare

Mer generell information om socialtjänsten är också särskilt viktigt i en tid då det går mycket rykten om socialtjänsten. Ungdomarna beskriver att det är svårt att avgöra vad som är sant eller falskt. Vi frågade ungdomarna om de har märkt av en ökad ryktesspridning kring socialtjänsten i samband med desinformationskampanjen som pågått de senaste åren. Ungdomarna svarade att de inte har märkt av en ökad ryktesspridning men att de upplever en ryktesspridning som alltid har funnits där. De upplever inte detta som ett helt nytt fenomen men anser att det i större utsträckning sprids rykten och falsk information om socialtjänsten på sociala medier medan ryktesspridningen tidigare huvudsakligen skett bland vänner och bekanta i deras nätverk.

Ungdomarna pratar om vikten av att sänka tröskeln till socialtjänsten genom förtroendeskapande åtgärder inriktade på att hjälpa barnet att våga ta kontakt samt trygghetsskapande åtgärder

för att minska stress och oro. När en första kontakt väl tagits och barnet blivit inbokad för ett första möte med socialtjänsten kan det uppstå mycket känslor och oro hos barnet. Barn och unga vill få ett ansikte på de som arbetar på socialtjänsten och se människorna bakom myndigheten. Ungdomarna tror att detta hade kunnat sänka tröskeln till att våga söka stöd. Inför ett första möte med socialtjänsten kan socialsekreteraren med fördel höra av sig och presentera sig för att på så sätt påbörja relationsbyggandet redan innan ett första möte. En sådan kontakt kan göra att det känns lite mindre läskigt att gå till det första mötet. Under det första samtalet önskar ungdomarna få information om vad kontakten med socialtjänsten kommer att innebära, vem man kommer att få träffa, vad man kommer att prata om, vem man får ta

med sig på mötet och vilka rättigheter man har. Barnen önskar få ta del av kontaktuppgifter till socialsekreteraren och till jouten så man vet vem man kan höra av sig till. Ett annat förslag som tidigare lyfts av ungdomarna i vår verksamhet är att skicka ett välkomstbrev adresserat till ungdomen med den information som ungdomarna efterfrågar och en kort presentation av socialsekreteraren. Ungdomarna ger uttryck för att man som barn ofta är orolig för vad som ska hända när föräldrarna får veta att man har kontakt med socialtjänsten och att det är svårt att veta hur man ska förhålla sig till föräldrarna. En konkret åtgärd för att minska denna oro kan till exempel vara att fråga ungdomen vilken tidpunkt det passar bäst att höra av sig till föräldern, berätta när kontakten är tagen och vilken information föräldern har fått.

Det handlar om att få ett ansikte på vilka soc är för allt jag vet om socialtjänsten är rykten. Jag har inte fått någon information som kommer från soc, staten eller skolan. Jag vet nog inte ens vad de gör? Vi får lära oss vad ungdomsmottagningen är men inte vad soc är.

/UNGDOM

Under etablerad kontakt

När en första kontakt väl har tagits är barnets första upplevelse av socialtjänsten ofta väntrummet på socialkontoret. Redan innan kontakten etablerats har barnet hunnit börja bilda sig en uppfattning av socialtjänsten, men i väntrummet börjar barnets bild av socialtjänsten grundas på egna erfarenheter formas. Många ungdomar berättar att den första personen de mötte på socialkontoret var en väktare och beskriver att de ofta känner en

stor nervositet och oro i väntrummet. Ungdomarna framhåller vikten av att väntrummen behöver kännas välkomnande och att särskilda väntrum för barn kan behövas. Detta för att barn inte ska behöva dela väntrum med vuxna som besöker socialtjänsten. Alternativt kan en arbetsrutin införas där personal kommer och välkomnar barnet och visar barnet till ett samtalsrum där man får vänta i stället.

När jag satt i väntrummet så tänkte jag på att det är en reception med grå stolar och att det känns som att man sitter och väntar på ett tåg typ. Någon hade gråtit, någon såg ut att inte ha så rena kläder, någon var alkoholpåverkad. Jag som 18-åring tyckte att det var obehagligt, tänk hur ett barn hade känt.

/UNGDOM

Den fysiska miljön har stor betydelse för hur barnen uppfattar socialtjänstens tillgänglighet. Ungdomarna uppmanar socialtjänsten att se över och förändra den fysiska miljön i lokaler där de samtalar med barn. De fysiska rummen får gärna vara mysiga, hemtrevliga och glada. Att skapa en fysisk miljö som upplevs som trygg kommer göra det lättare för barn att prata om sådant som är svårt. Kontorsliknande miljöer uppmuntrar inte till förtroendefulla samtal med barn, därför bör särskilda barn- eller ungdomsrum som är anpassade för barn finnas. Ungdomarna vill även erbjudas en möjlighet att vara med och påverka var man ses och önskar därför att socialsekreteraren ställer frågan var och hur barnet vill mötas. Barn kan ibland uppleva det som lättare att berätta om sin situation i en miljö utanför socialtjänstens lokaler, till exempel på ett café, i en bil eller på en promenad. Digitala möten bör även erbjudas som komplement till fysiska möten.

Jag blev alltid hämtad med kommunbilen och så åkte vi dit jag ville. Det var det bästa sättet för mig.

/UNGDOM

I det inledande skedet av kontakten önskar ungdomarna att socialsekreteraren tillsammans med barnet planerar och kartlägger hur

Jag var bara sex-sju år när jag fick kontakt med soc första gången. De berättade ingenting utan kom bara till min skola och sa "du ska följa med oss i en bil, vi ska till bryggan". Bryggan var hemmet vi skulle till men det berättade de inte. Jag trodde att vi skulle till en riktig bryggja och att de skulle slänga mig i vattnet.

/UNGDOM

kontakten kommer att se ut framåt. Barnen vill känna sig involverade i planeringen och uppger att detta hade minskat deras stress och oro i kontakterna. Ungdomarna vill påminna om att barn i det enskilda mötet med socialtjänsten har rätt att få information som är anpassat till det enskilda barnet och att den som lämnar informationen har ett ansvar att säkerställa att barnet har förstått innebörden av informationen.

Ungdomarna ser ett stort behov av att socialtjänstens arbetssätt och rutiner kopplade till detta förändras. I mötet med socialtjänsten behöver det enskilda barnet information om vad socialtjänsten kan erbjuda för stöd och vad som kan komma att hända i deras specifika ärende. Språket som används och information som lämnas behöver även barnanpassas. Barn behöver förstå anledningen och syftet med deras kontakt med socialtjänsten samt få ta del av en tydlig handlingsplan framåt.

Ungdomarna önskar även information om sina rättigheter i kontakt med socialtjänsten. När socialtjänsten har beslutat om en insats vill ungdomarna få information om varför man fattat beslut om just den insatsen, vad insatsen kommer att innebära och hur länge den kommer att pågå. Ungdomarna vill få information om huruvida man kan tacka nej till insatsen eller om insatsen är tvingande. Ungdomarna vill även få information om att man kan

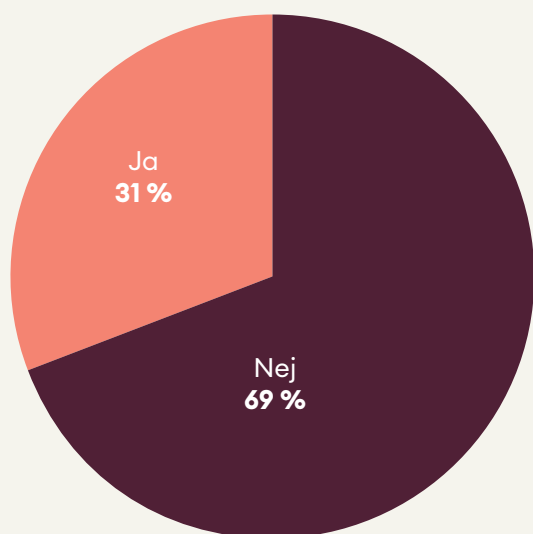
vända sig till en kurator eller barn- och ungdomspsykiatri om man behöver ytterligare stöd. Detta är information som barn redan idag har rätt till, men ungdomarna vi möter i vår verksamhet upplever trots det att de inte får informationen, eller att informationen förmedlas till dem på ett sätt som inte är anpassat utifrån deras behov.

Ungdomarna vill också betona att socialtjänsten utifrån den unges perspektiv uppfattas som mer tillgänglig om socialsekreterare fokuserar mer på att skapa en relation med barnet. Barn i kontakt med socialtjänsten vill att samtalen med deras socialsekreterare

ska vara utformade på ett sätt som skapar förutsättningar för dem att våga berätta om hur deras situation faktiskt ser ut. Bemötandet behöver vara varmt och inbjudande. Socialsekreteraren får gärna bjuda på fika och använda anpassade verktyg som på ett kreativt sätt bjuder in till samtal och delaktighet.

Ungdomarna önskar att samtalet inte framstår som ett förhör med stolpiga frågor utan som ett förtroendefullt samtal. Ungdomarna önskar att socialsekreteraren är närvarande i samtalet, lyssnar aktivt, ser barnet i ögonen och inte enbart fokuserar på att anteckna vad som sägs. Förslagsvis kan samtalet

Jag upplever att socialtjänsten är anpassad utifrån barns behov

Jag upplever att hjälpen från socialtjänsten...

spelas in och sen kan barnet och socialsekreteraren i slutet av mötet tillsammans sammanfatta vad som sagts. Ungdomarna önskar också en större kontinuitet och regelbundenhet i kontakten med sin socialsekreterare. Ungdomarna hade önskat att socialsekreteraren hörde av sig ofta och regelbundet för att stämma av hur det känns och hur situationen för barnet ser ut. Barnen önskar också en större flexibilitet i när man kan kontakta och träffa sin socialsekreterare. Ungdomarna önskar till exempel att man hade kunnat träffa sin socialsekreterare på kvällar och helger så att man inte hade behövt missa skolan.

För att socialtjänsten utifrån barnens perspektiv ska uppfattas som lätt-tillgänglig krävs att det är lätt att få tillgång till det stöd som socialtjänsten erbjuder. Idag beskriver barnen att det är svårt att få tillgång till stöd och att stödet som erbjuds inte är tillräckligt eller inte är anpassat utifrån deras behov.

Efter ett möte med sin socialsekreterare önskar ungdomarna att socialsekreteraren tar kontakt genom att skicka ett sms och fråga "fick du sagt allt du ville?" eller "hur känns det nu?". Detta ger ungdomen ett tillfälle att tillägga något som man glömt eller inte vågat säga under mötet och det stärker relationen mellan socialsekreteraren och ungdomen ytterligare.

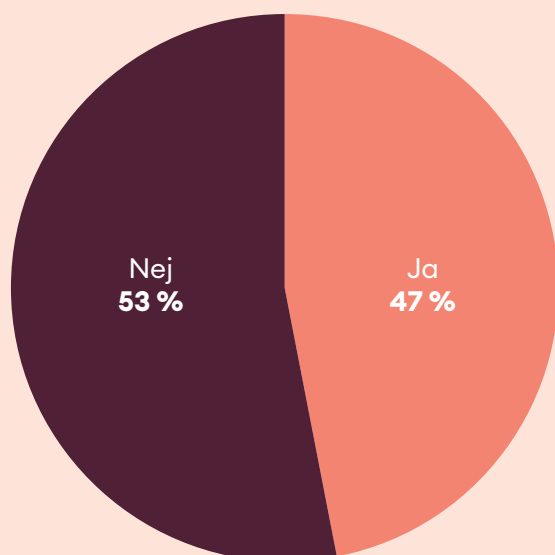
Efter etablerad kontakt

Efter det första mötet och under utredningen är det fortsatt viktigt att socialsekreteraren håller en kontinuerlig kontakt och fortsätter att bygga en relation med ungdomen. Många ungdomar vi möter i vår verksamhet upplever att det efter ett första möte ofta blir helt tyst eller att socialsekreteraren bara kontaktar ungdomen när de har nya beslut eller besked. Ungdomarna önskar mer kontakt med sin socialsekreterare och vill ha löpande information kring vad som händer i utredningsarbetet, även om det inte finns något nytt att dela med sig av. Eftersom utredningen faktiskt gäller ungdomens liv och

situation vill de känna sig som den viktigaste personen i utredningen och vara den som får ta del av informationen först. Ungdomarna vill inte behöva kämpa för att få ta del av information som de har rätt till, och de vill inte att socialsekreterare förutsätter att föräldrar vidareförmedlar informationen till sina barn.

Ungdomarna vill vidare känna att de fått möjlighet att påverka de beslut som fattas i deras ärende. De vill känna att de fått vara delaktiga under utredningens gång och fått göra sin röst hörd. När ett beslut väl har fattats vill de förstå vad beslutet innebär och varför man har fattat just det beslutet. Socialsekreteraren behöver lägga tid på att förklara och säkerställa att barnet har förstått informationen.

Jag upplevde att jag fick vara med och påverka vilket stöd jag fick

Jag fick vara med och påverka efter att ha skrikit på hjälp i flera år. Flera myndigheter var inblandade och tjtade på soc att lyssna på mig.

/UNGDOM

Efter att en utredning har avslutats önskar ungdomarna regelbundna uppföljningsmöten. Ungdomarna vill känna att socialsekreteraren är fortsatt intresserad av ungdomens situation och bryr sig om ungdomens liv och mående.

Förebyggande arbete

Utifrån ungdomars perspektiv

I samhällsdebatten diskuteras förebyggande arbete flitigt och en av de främsta målsättningarna med den nya socialtjänstlagen är just att stärka det förebyggande arbetet. Vi på Maskrosbarn har länge påtalat behovet av att stärka det förebyggande arbetet och välkomnar denna ansats i den nya socialtjänstlagen. Vi ser dock en oroväckande utveckling i att förebyggande arbete ses utifrån ett alltför snävt perspektiv och att vissa politiska satsningar presenteras som förebyggande arbete utan att egentligen ha karaktären av att vara just förebyggande.

Maskrosbarn vill understryka vikten av att det förebyggande arbetet sker på flera nivåer - universella insatser som omfattar alla (universell nivå), insatser riktade till grupper eller enskilda individer i risk (selektiv nivå) och insatser riktade till individer i behov av stöd (indikerad nivå).

Vi behöver fortsätta att diskutera vad förebyggande arbete är och hur ett sådant arbete bäst utförs, och vi behöver framför allt lyssna in vilka åtgärder barnen själva anser hade haft bäst förebyggande effekt i deras fall. För att uppnå ett kvalitativt förebyggande arbete med god effekt är det nödvändigt att förankra det förebyggande arbetet i vad barn och unga själva efterfrågar.

Sprida kunskap

Att säkerställa att barn nås av information om vad som är "normalt" i en familj är en fråga som är viktig för att kunna komma till insikt kring behov av stöd, och bör därför också ses som förebyggande arbete. Som tidigare nämnt berättar ungdomarna ofta att de inte reflekterat över eller förstått att vissa saker i deras hemsituation är problematiska. Information om vad man som barn inte ska behöva uppleva i sin hemmiljö är ett nödvändigt första steg för att kunna komma till insikt om behovet av stöd och skydd. Som konkret åtgärd föreslår ungdomarna att elevhälsan borde gå ut i skolklasser och prata om barns rättigheter och dysfunktionella hemmiljöer. De föreslår även att detta efterföljs av obligatoriska samtal riktade till alla barn med till exempel kuratorn eller skolsköterskan som bör ställa breda och öppna frågor om barnets hemsituation. Ungdomarna anser att detta bör göras redan från en tidig ålder men att frågorna bör anpassas utifrån barnets ålder.

Ett tryggt sammanhang

Ungdomarna beskriver vikten av att ha ett sammanhang utanför hemmet och skolan. En ungdom refererar till Torsdagsmys som är Maskrosbarns ungdomsgård och beskriver att ungdomen genom det

stödet åtminstone en kväll i veckan kan få uppleva något annat och få känna sig trygg i ett sammanhang. Ungdomarna beskriver dock att det generellt saknas ungdomsgårdar och framför allt ungdomsgårdar av god kvalitet. De efterfrågar fler "uppstyrda" ungdomsgårdar som inte bara är en fysisk plats att träffas på, utan där det även finns trygga vuxna som engagerar sig och skapar struktur.

Ungdomarna efterfrågar även fler fritidsaktiviteter där de har möjlighet att delta oavsett ekonomiska förutsättningar. Ungdomarna efterfrågar därför fler kostnadsfria fritidsaktiviteter och finansiering av busskort efter skoltid och under sommarmånaderna. Ungdomarna vill dock understryka att det inte endast handlar om bristande ekonomiska förutsättningar utan även krav på engagemang från föräldrar. De beskriver hur svårt det är att ägna sig åt en fritidsaktivitet när man har en förälder som aldrig ställer upp och till exempel säljer kakor eller skjutsar till matcher. Ungdomarna betonar vikten av att det finns fler fritidsaktiviteter för barn som inte har föräldrar som kan engagera sig.

Du kan inte gå till scouterna eller på fotboll. Jag har aldrig kunnat göra något sånt för det krävdes att mina föräldrar skulle vara där och sälja kakor. Jag har till och med frågat om vi kan betala för att slippa men svaret har alltid varit "nej de måste göra det".

/UNGDOM

Ungdomarna beskriver även skollov som en särskilt svår tid då man tvingas vistas mer i sin hemmiljö där utsattheten är

som störst. Ungdomarna efterfrågar fler aktiviteter som tar sikte på de veckor som skolan är stängd. En konkret åtgärd som ungdomarna föreslår är att lärare eller annan skolpersonal inför varje skollov ska ta reda på vilket stöd eller vilka aktiviteter som finns under lovet och skriva upp det på tavlan eller sätta upp en lapp i klassrummet. Där kan det också stå viktiga telefonnummer till olika stödverksamheter och socialtjänsten.

Fler trygga vuxna

Ett återkommande tema när vi pratar med ungdomarna är att de efterfrågar fler närvarande och trygga vuxna på alla de arenor barnen vistas på. De efterfrågar vuxna som har tid att stanna upp, se dem och fråga hur de mår. Det kan vara en lärare, kurator eller socialsekreterare, men det kan också vara en vuxen som arbetar i skol-kafeterian eller som spenderar tid med eleverna ute i korridoren. Maskrosbarn vill betona vikten av att inte skära ned på personal inom till exempel skolan då det innebär att barnen har färre vuxna att vända sig till. Färre vuxna som har tid att se dem, fråga hur de mår och kanske bli den första vuxna barnet vågar berätta om sin hemsituation för.

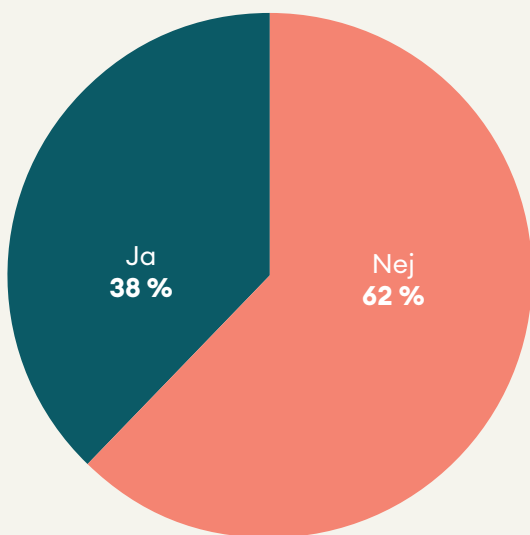
Stärkt samverkan mellan skola och socialtjänst

Ungdomarna vill även särskilt lyfta samverkan mellan socialtjänsten och skolan som en viktig del av det förebyggande arbetet. Att stärka samverkan är viktigt för att få en helhetsbild över barnets situation och skapa ett bättre anpassat stöd från respektive aktör. Ungdomarna tycker att det är viktigt att skolpersonal har vetskap om barnets kontakt med socialtjänsten och förståelse för barnets livssituation som kan påverka skolgången och barnets förutsättningar i skolan.

Stöd i kontakt med socialtjänsten

Utifrån ungdomars behov

Jag litar på att socialtjänsten kommer att hjälpa mig om jag behöver det

Mer tid med sin socialsekreterare

Ett genomgående tema när ungdomarna i vår verksamhet diskuterar vilket stöd de önskar av socialtjänsten är en önskan om mer kontakt med sin socialsekreterare. Rapporter visar att socialsekreterare spenderar en mycket begränsad del av sin arbetstid i direkta samtal med barn.¹ Ungdomar i vår verksamhet har i över 10 års tid påtalat att de har en önskan om att kunna skapa en relation till sin socialsekreterare. De efterfrågar en

mer mänsklig kontakt där de både kan prata om det som är svårt men även dela positiva saker. Denna önskan delas även av de socialsekreterare vi möter som beskriver en arbetsbelastning som gör att de inte har den tid de önskar att lägga på direkta möten med barn. En av de viktigaste förändringar som behöver komma till stånd i omställningen av socialtjänsten är att öka tiden som socialsekreterare har möjlighet att spendera i direkta samtal med barn. Utan möjlighet att skapa en relation till barnet och bygga förtroende blir det en stor utmaning för socialtjänsten att få barn att berätta om sin situation, ta emot hjälp och i slutändan få en positiv upplevelse av socialtjänsten.

Jag hade behövt någon att prata med. Jag såg ofta fram emot att få träffa min socialsekreterare och få prata av mig men eftersom de byter så ofta och jag bara träffade dem en gång i halvåret så räckte det inte.

/UNGDOM

¹ Grefve, Cecilia, Barnets och ungdomens reformförslag för en hållbar framtid: Slutrapport från den nationella samordnaren för den sociala barn- och ungdomsvården, Socialdepartementet, Regeringskansliet, 2017.

När jag, mamma och pappa hade möte med soc så frågade de mig om mamma och pappa var våldsamma mot mig framför mamma och pappa i stället för att fråga mig enskilt. Svaret på deras fråga var ja, men det kunde jag inte säga för att mina föräldrar var där. Ett år senare, när jag vågade berätta om min hemsituation för en vuxen och ett möte med soc ordnades, så kommer samma socialsekreterare som frågade mig frågan för ett år sedan på mötet. Det är svårt att få hjälp men det är ännu svårare när de som ska hjälpa en frågar om man blir slagen framför förövaren som också är ens förälder.

/UNGDOM

Ungdomarna vill också framhålla vikten av att få träffa sin socialsekreterare enskilt utan föräldrarna närvarande. Maskrosbarn anser att detta bör ske redan i samband med en förhandsbedömning. I många

kommuner är detta numera något som görs rutinmässigt, men vi på Maskrosbarn möter fortfarande många barn som vittnar om att de inte erbjuds denna möjlighet och att det påverkar deras möjlighet att få stöd och skydd.

Ett stärkt stöd vid orosanmälan

Ungdomarna vill också lyfta att en kontakt med socialtjänsten kan innebära en stor otrygghet för barnet i relation till sina föräldrar och att många barn är rädda för repressalier på grund av kontakten. Ungdomarna vill understryka vikten av att socialtjänsten inte enbart fokuserar på själva orosanmälan, utan även på den efterföljande tiden som många upplever som kritisk och där rädslan ofta är större bland ungdomarna. Barnen önskar informeras om när föräldrarna underrättas om en orosanmälan och vilka uppgifter från barnet som förmedlas vidare till föräldrarna. Socialtjänsten behöver prata med barnet om hur barnet upplever sin situation efter en orosanmälan och erbjuda barnet stöd i processen. Barnet

behöver även information om vart man kan vända sig om situationen i hemmet förvärras efter en orosanmälan.

Möjlighet att ta med sig ett barnombud som stöd

Flera ungdomar beskriver att det har varit helt avgörande för dem att ha med sig ett barnombud i deras myndighetskontakter. Ungdomarna vill att barnombud som hjälper en med ens myndighetskontakter ska vara en självklarhet och någonting som ska erbjudas alla barn som saknar en trygg vuxen i sitt liv.

Det kan vara svårt att nå fram till dem, de lyssnar mest på vuxna.

/UNGDOM

År 2012 utvecklade Maskrosbarn stödet Barnombud och har sedan dess erbjudit barn stöd i sina myndighetskontakter. Barnombuden följer bland annat med barnen på möten och säkerställer att barnet förstår och får ta del av information som rör barnet. De ungdomar som har erfarenhet av att ha ett barnombud genom Maskrosbarn beskriver att deras kontakter med myndigheter förbättrats avsevärt och att de upplever en känsla av ökad delaktighet och stöd. Utifrån barnens önskan förespråkar Maskrosbarn införandet av ett helt nytt system i samhället där barn som saknar en trygg vuxen som stöttar dem i sina myndighetskontakter rutinmässigt erbjuds ett barnombud. Vi vill även att tillgången till oberoende barnombud för de barn som har ett sådant behov är utbredd och jämlik över landet.

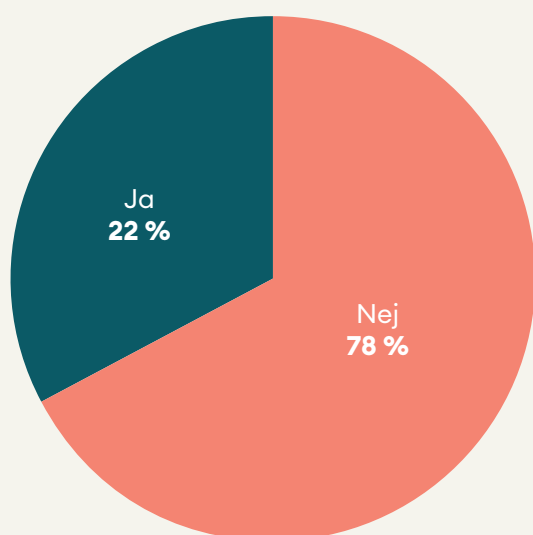

Insatser från socialtjänsten

Utifrån ungdomars behov

Jag upplever att de insatser/stöd som socialtjänsten erbjuder är tillräckliga

Många av de insatser som socialtjänsten erbjuder idag har funnits länge, men har varken utvecklats eller utvärderats utifrån barns egna åsikter och behov. Det finns en stor ojämlikhet över landet och var du bor påverkar vilket typ av stöd du kan få som barn. Ungdomarna i vår verksamhet beskriver hur stöd

De flesta insatser utgår från och påverkas av föräldrarna. Barnets behov prioriteras inte enligt mig.

/UNGDOM

alltför ofta riktas till familjen eller till föräldrarna och att det är svårt att få tillgång till stöd för barnens egen skull.

Maskrosbarn kämpar för ett perspektivskifte i Sveriges familjeorienterade system där vi efterfrågar ett större fokus på det enskilda barnets behov. Den familjeorienterade modell som tillämpas i Sverige idag bygger på partnerskap med föräldrarna som deltar på frivillig basis och insatser som är riktade till familjen som en enhet. Modellen, som bland annat tillämpas i flera nordiska länder, Tyskland och Frankrike, präglar i stor utsträckning socialtjänstens arbete och har stora konsekvenser för hur barnet upplever det stöd som socialtjänsten erbjuder.²

Jag hade en socialsekreterare som aldrig svarade mig när jag ringde honom, men han svarade mina föräldrar. Det gjorde det omöjligt för mig att föra fram information och min sida. Allt grundades på vad mina föräldrar sa. Eftersom jag inte fick komma till tals och mina föräldrar sa att allt var bra lades anmälan ner.

/UNGDOM

² Som alternativ till den familjeorienterade modellen finns den barnskyddsorienterade modellen, som bland annat tillämpas i England, och den barnfokuserade modellen som i större utsträckning sätter barnets behov och rättigheter i fokus. Se bland annat Heimer och Pettersson, *Barnets resa i socialtjänsten - Det svenska familjeorienterade systemet och barnet som rättighetsbärare*, Uppsala Universitet, Region Örebro län, 2023.

Vi på Maskrosbarn har länge kämpat för en systemförändring inom socialtjänsten där barns rätt till stöd för sin egen skull stärks. Vi vill bland annat att en statlig utredning ska tillsättas som ser över öppna insatser till barn, analyserar hur väl nuvarande insatser motsvarar barns behov, synliggör eventuella luckor och lägger fram förslag som säkerställer likvärdigheten över landet.

Stöd för sin egen skull

Ett genomgående tema när vi frågar ungdomarna vilket stöd de önskar är att de vill ha "en vuxen att prata med". Det kan vara en samtalskontakt med en familjebehandlare, en kontaktperson eller liknande. Det som är gemensamt för de allra flesta ungdomar vi pratar med är att de efterfrågar en vuxen som är snäll, förstår dem och som finns kvar över tid. Många ungdomar lyfter hur värdefullt det har varit för dem att ha fått prata med ett vuxet maskrosbarn som på riktigt förstår hur det kan vara att växa upp i en utsatt hemmiljö.

Mer enskilt stöd. Jag upplever att det i 99% av fallen enbart erbjuds familjebehandling, vilket jag har upplevt är det sista som behövts.

/UNGDOM

Många ungdomar lyfter behovet av att ha en vuxen förebild. De beskriver att de ofta saknar en vuxen person i sitt liv som mår bra, är glad och som de kan

skratta med. De vill understryka behovet av en vuxen i sitt liv som kan hantera att prata om de svåra sakerna men som de även kan ha roligt med. Viktigast av allt är att det är en person som finns till för deras skull och där stödet är fränkopplat från deras föräldrars behov.

Stöd efter att ungdomen fyllt 18

Många ungdomar oroar sig över att fylla 18 år. Barn som lever i utsatta situationer har ofta ingen vuxen som kan erbjuda vägledning och hjälp i den omställning som det innebär att gå från att vara barn till att bli vuxen. Ungdomarna upplever att de från samhällets sida ses som ett barn till dagen man fyller 18 år och att man sedan plötsligt förväntas vara vuxen utan några som helst förberedelser. Många stödinsatser avslutas i samband med att ungdomen fyller 18 år och då upphör även uppföljningen av ungdomens situation. Detta sker i en tid där behovet av stöd kan vara väldigt stort då ungdomen samtidigt förväntas ta ett ökat ansvar, fatta viktiga beslut om framtiden och klara sig på egen hand. Ungdomarna önskar stöd i att förbereda sig inför vuxenlivet och en kontinuerlig uppföljning efter att ungdomen har blivit myndig.

Många ungdomar upplever att de saknar grundläggande färdigheter som förväntas av en vuxen och att de önskar stöd i att utveckla sådana färdigheter. Konkreta saker som barnen önskar stöd i är till exempel att lära sig att betala räkningar, laga mat, tvätta kläder,

Det känns så konstigt att man bara ska avsluta, så himla skumt. Häromdagen frågade min socialsekreterare mig när jag ska ta studenten och sa att de gärna vill ha ett sista möte med mig. Jag vet inte hur man gör saker, jag vet inte hur man betalar räkningar. Det känns så läskigt att bara avsluta. Jag kommer inte att ha socialen med mig.

/UNGDOM

hitta bostad och sköta kontakter med myndigheter. Flera ungdomar lyfter att det är viktigt att lära sig att navigera systemet så att man kan få tillgång till stöd och hjälp om man behöver det.

Våra föräldrar har inte riktigt varit vuxna, hur kan man förvänta sig att vi ska vara vuxna?

/UNGDOM

Nya typer av insatser och bättre anpassat stöd

Ungdomarna efterfrågar ett större utbud av insatser och vill betona vikten av att våga tänka nytt och erbjuda nya typer av stöd som bättre motsvarar barnens enskilda behov. Ungdomarna efterfrågar även utökade möjligheter till och mer flexibla former av samtalsstöd. De önskar fler insatser som tar sikte på att erbjuda barn ett socialt sammanhang utanför hemmet. Det kan bland annat röra sig om att träffa andra barn och delta i fritidsaktiviteter, åka på läger och delta i aktiviteter (till exempel gå på bio eller fika) som inte innebär en ekonomisk belastning för familjen. Ett konkret förslag är att det bör finnas fler ungdomsgårdar och pluggstugor för barn som inte vill/kan studera i hemmet.

Drop-in boende

Ett annat konkret förslag är en ny insats i form av ett "drop-in"-boende. En trygg plats där det arbetar trygga vuxna och man får en möjlighet att ta en paus hemifrån. Detta är ett förslag som

återkommer när vi pratar med ungdomar om vilket stöd de önskar. Maskrosbarn utvecklade, tillsammans med ungdomar, för några år sedan ett skal till insatsen "drop-in boende". Målgruppen för denna insats var de ungdomar vars behov inte täcks av de öppna insatser som idag finns att tillgå men som inte heller uppfyller kraven för en placering. Ungdomarna beskrev själva sin situation som att de kunde bo kvar hemma men ibland kände ett behov av att få en paus hemifrån och komma bort.

Vid utvecklingen av insatsen var tanken att de som beviljas insatsen skulle få ett visst antal timmar som de kunde få vara på drop-in-boendet och att de själva fick disponera tiden utifrån deras behov. Detta är något som utvecklades i ljuset av att ungdomarna beskrev befintliga insatser som "styrda" insatser och som utförs utifrån när den vuxna har möjlighet att ge stöd, snarare än när ungdomens behov av stöd uppstår. Drop-in-boendet skulle vara en plats dit ungdomen är välkommen att komma och vid behov även övernatta på när de själva upplever att behovet uppstår.

Det glapp som idag finns mellan öppna insatser och placering är ett problem som riskerar att leda till att barn faller mellan stolarna, inte får tillräckligt med stöd eller får stöd för sent. För att fylla detta glapp har Maskrosbarn tillsammans med ungdomar utvecklat insatsen Extravuxen. Insatsen har implementerats av flera kommuner

Många behöver bara en paus hemifrån. Då kanske soc tar upp placering men jag kände att det var väldigt skrämmande. Det är en så lång process. Placering kanske kan komma på tal längre fram. Jag tror att det första steget kan vara att man bara får komma bort från sin familj när det är kaos, några dagar eller en vecka. Det är inte så definitivt som en placering.

/UNGDOM

i Sverige. Maskrosbarn erbjuder varje år ett antal kommuner en kostnadsfri implementering av stödet som sedan drivs i egen regi av kommunerna.

Vad unga tycker om insatser utan behovsprövning

Regeringen har lagt fram ett förslag om att kommunerna ska få befogenhet att besluta om att vissa insatser ska kunna ges utan individuell behovsprövning. Syftet med förslaget är att förenkla handläggningen och göra insatserna mer tillgängliga. Ungdomarna anser att det är ett bra förslag då de tycker att utredningstiderna är väldigt långa och de är positiva till att få snabbare hjälp, dock är de tveksamma till vilken sorts hjälp som de faktiskt kommer ha möjlighet att få tillgång till. Ungdomarna anser att de

insatser som är möjliga att besluta om utan individuell behovsprövning främst är insatser som riktar sig till föräldrarna och familjen och är eniga om att de insatser som regeringen föreslår inte är tillräckliga utan bör kompletteras med insatser riktade till barn. Ungdomarna beskriver även en tveksamhet kring hur många barn som faktiskt kommer att söka hjälp på egen hand. De beskriver att även om de ville ha hjälp var det ett stort steg att på egen hand söka hjälp. I vissa fall krävdes att en vuxen gjorde en orosanmälan eller hjälpte dem att söka stöd. Ungdomarna vill därför göra ett medskick om hur viktigt det är hur detta förslag utformas i praktiken och att barn involveras för att säkerställa att stödet faktiskt når de som är i behov av det.

Avslutning

Förändringsvilja och mod att tänka nytt

För vår målgrupp är socialtjänsten den myndighet som borde ge unga det stöd och skydd som de har rätt till. Vi träffar hundratals ungdomar varje år som lever i mycket utsatta livssituationer, där våld och övergrepp och svår omsorgssvikt är vanligt förekommande. De allra flesta barn vi möter har tyvärr dåliga erfarenheter av socialtjänsten. Antingen för att de inte har fått någon hjälp, att hjälpen de fick var riktad till deras föräldrar eller att stödet inte var anpassat efter deras behov och därför inte hjälpte.

Det är vår förhoppning att denna rapport målat en bild av utgångsläget inför den kommande omställningen och påmint om viktiga perspektiv som bör inkluderas i de läges- och behovsanalyser som nu görs i olika delar av landet. De förändringar som ungdomarna efterfrågar i denna rapport överensstämmer med vad barn i vår verksamhet på Maskrosbarn påtalat för oss under många år. Vi ser tyvärr att barnens problembeskrivning har varit densamma under en väldigt lång tid. Detta innebär i sig en stor utmaning då vi ser att befintliga arbetssätt inom socialtjänsten ofta är inarbetade och djupt rotade i verksamheterna. För att åstadkomma en förändring krävs en stor förändringsvilja, mod att tänka nytt och våga bryta mönster i hur man tidigare gjort saker. Barn och unga bör involveras när respektive verksamhet utformar en plan kring

vilka förändringar som behöver komma till stånd för att leva upp till den nya lagstiftningen.

Komma till rätta med krisen inom socialtjänsten

Maskrosbarn välkomnar den nya socialtjänstlagen men vill understryka behovet av att se till att lagen också tillämpas i praktiken och leder till verklig förändring för barn i behov av stöd och skydd. När vi på Maskrosbarn samtalar med ungdomarna i vår verksamhet blir det tydligt hur införstådda ungdomarna är med socialsekreterarnas svåra arbetsituation och tunga arbetsbelastning. Ungdomarna beskriver att de ibland håller tillbaka, inte berättar allt eller att de begränsar sig för att inte vara en belastning för deras socialsekreterare. Ungdomarna förstår att deras önskemål kring förändringarna i socialtjänstens arbetssätt kan vara utmanande att genomföra, att resurserna ofta är knappa och tiden inte räcker till. Men de här förändringarna behöver komma till stånd för att uppnå en socialtjänst som arbetar förebyggande och som kan fånga upp barn i tid, möta barns behov och erbjuda barn rätt stöd.

Vi behöver därför på samhällsnivå även belysa den allvarliga kris som socialtjänsten befinner sig i.³ Socialtjänsten har idag stora svårigheter att klara av sitt uppdrag. Många kommuner befinner sig i svåra ekonomiska lägen och socialtjänsten har stora problem med kompetensförsörjning och är i akut

3 Se bland annat Vision, Socialchefsrapporten 2024, Ny socialtjänstlag – från Vision till verklighet, 2024.

behov av personal. Chefer och enskilda socialsekreterare utsätts för hat och hot och har en enorm arbetsbelastning. Socialtjänsten måste helt enkelt få bättre förutsättningar att fullgöra sitt viktiga uppdrag. Omställningen inom socialtjänsten har länge efterfrågats från professionen och det är enskilda socialsekreterare och deras chefer ute på socialkontoren som kommer att bära det tyngsta ansvaret i att driva nödvändiga förändringar framåt. Det är också de som besitter den största förändringskraften. För att medarbetarna ska ha möjlighet att göra detta krävs bland annat en stabil och långsiktig finansiering och att man kommer till rätta med de utmaningar som socialtjänsten står inför. Socialtjänsten måste prioriteras politiskt – inte bara i samband med en ny socialtjänstlag, utan i många år framöver.

Ett perspektivskifte

Sverige är ett av de länder i världen som har starkast tradition av värderingar kring att arbeta med systemstöd för hela familjer och stark lagstiftning kring föräldrars rättigheter kontra barns skydd och barns egen rätt till stöd. Barns problembeskrivningar i socialtjänstens utredningar försvinner ofta och det stöd som erbjuds utformas efter föräldrarnas behov och problembeskrivningar, vilket ofta leder till att insatserna blir verkningslösa. Vi ser den nya socialtjänstlagen och den omställning som kommer att ske som ett startskott, men den kommer inte att vara tillräckligt för att lösa de utmaningar vi står inför.

Vi vill se ett konkret perspektivskifte där både enskilda barn och barn som grupp ges inflytande och makt över frågor som rör dem. Vi vill skapa en maktförskjutning från att betrakta barn som passiva objekt till aktiva subjekt

både på verksamhetsutvecklingsnivå och på individnivå.

Vuxengissa inte – fråga barnen själva vilken förändring de önskar se

En annan viktig utgångspunkt för förändringsarbetet behöver vara den förändring barn och ungdomar själva önskar se och de behov som de ger uttryck för. Först då kan omställningen inom socialtjänsten leda till att barn och unga faktiskt erbjuds bättre och snabbare stöd. Ungdomarna påminner om att de finns tillgängliga för dialog och samtal och uppmanar alla vuxna att involvera dem i utvecklingsarbetet framåt. Att inkludera ungdomarnas erfarenheter, åsikter och perspektiv kommer att bidra till ett mer kvalitativt förändringsarbete. Det är även av stor vikt att barn involveras redan från början, och att de får bidra med sina perspektiv i problembeskrivningen. Deras möjligheter att påverka är mycket begränsade om de blir involverade först när handlingsplan och åtgärder är satta.

Utvärdera tillsammans med barn och unga

Maskrosbarn vill även understryka vikten av att utvärdera reformen, och att barn och ungdomar görs delaktiga i utvärderingen. Det behövs löpande analyser av hur socialtjänstens arbete förändras över tid och uppföljning av resultat och effekter i samband med omställningen. För att kunna avgöra om konkreta förändringar inom socialtjänsten faktiskt har resulterat i att fler barn och ungdomar nås av rätt stöd i rätt tid krävs att man lyssnar in barnens egna erfarenheter och åsikter. Att utvärderingen sker löpande är även viktigt för att kunna justera och anpassa riktningen i förändringsarbetet för att det hela tiden ska vara ändamålsenligt och verkningsfullt utifrån barnens perspektiv.

MASKRO

DSBARN